

Sygn. akt V CSK 61/18

POSTANOWIENIE

Dnia 26 czerwca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z wniosku „T” S.A. w K.
przy uczestnictwie Gminy Miejskiej G.
o stwierdzenie zasiedzenia służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 26 czerwca 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w L.
z dnia 6 września 2017 r., sygn. akt II Ca [...] /17,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Uczestniczka – Gmina Miejska G. wniosła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w L. z dnia 6 września 2017 r., oddalającego jej apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w G. z dnia 27 stycznia 2017 r. w sprawie z wniosku „T” S.A. z siedzibą w K. o stwierdzenie nabycia przez zasiedzenie służebności przesyłu. Sąd pierwszej instancji stwierdził, że z dniem 7 lipca 2013 r. wnioskodawca nabył w ten sposób służebność przesyłu na nieruchomości położonej w G., objętej księgą wieczystą nr [...], polegającą na prawie korzystania z pasa gruntu o długości 30 m i szerokości 7,6 m w obrębie działki nr [...] w celu wykonywania czynności potrzebnych do eksploatacji, kontroli, utrzymania konserwacji, remontu, modernizacji, wymiany i odbudowy przebiegającej przez tę nieruchomość napowietrznej linii elektroenergetycznej 110kV S-443, z prawem wstępu i wjazdu na tę nieruchomość w celu dokonywania powyższych czynności, z obowiązkiem powstrzymania się od zachowań utrudniających lub uniemożliwiających wykonywanie tych czynności. Sąd pierwszej instancji uznał, że uprawnienie wnioskodawcy do doliczenia posiadania nieruchomości w zakresie służebności przez jego poprzedników prawnych wynika z faktu następstwa po Skarbie Państwa i kolejnych osobach prawnych, przy przekształceniach których ustawodawca przyjął zasadę kontynuacji a nie sukcesji (art. 552 i art. 553 § 1 k.s.h.), jest więc w istocie tym samym podmiotem prawa działającym obecnie pod firmą „T” S.A. w K.

Sąd drugiej instancji z kolei stwierdził, że wykazany ciąg następstwa prawnego wnioskodawcy i jego poprzedników oraz niewątpliwe korzystanie przez nich wszystkich kolejno od szeregu lat z nieruchomości należącej aktualnie do uczestniczki na potrzeby eksploatacji czynnej linii energetycznej uzasadnia zastosowanie domniemania faktycznego (art. 231 k.p.c.), że każdorazowo następowało przeniesienie posiadania spornej linii na następcę w drodze *traditio longa manu* (art. 348 k.c.).

Od postanowienia Sądu Okręgowego skargę kasacyjną wniosła uczestniczka, zaskarżając je w całości. Zarzuciła naruszenie art. 231 k.p.c. w zw.

z art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 382 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz w zw. z art. 176 ust. 1 Konstytucji RP, art. 172 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 176 k.c. w zw. z art. 305⁴ k.c. We wnioskach domagała się uchylenia zaskarżonego postanowienia w całości i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. i nie obejmuje merytorycznego rozpatrywania skargi kasacyjnej. W razie stwierdzenia, że występuje co najmniej jedna z tych przesłanek, skarga kasacyjna zostaje przyjęta do rozpoznania.

Skarżący uzasadnił potrzebę rozpatrzenia jego skargi wystąpieniem przesłanek z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Zdaniem skarżącego w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, wymagające rozstrzygnięcia, „czy dla udowodnienia przeniesienia urzędzeń przesyłowych pomiędzy wnioskodawcą a jego poprzednikiem prawnym, wystarczające jest wykazanie następstwa prawnego pomiędzy tymi podmiotami, czy też konieczne jest przedstawienie dowodów potwierdzających wprost przeniesienie posiadania urzędzeń przesyłowych”.

Powołanie przesłanki objętej art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymagało przedstawienia dostrzeżonego zagadnienia prawnego z powołaniem konkretnych przepisów prawa, wykazania, że jest ono istotne, nowe, poważne i dotąd

nierozwiązane w orzecznictwie sądowym, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia sprawy skarżącego, ale także innych podobnych spraw (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, niepubl.; z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2008 r. niepubl.; z dnia 26 stycznia 2012 r., I PK 124/11, niepubl.).

Zagadnienie wskazane przez skarżącą nie ma takiego charakteru, dotyczy bowiem problemu, który był już rozpatrywany przez Sąd Najwyższy, a przyjęte stanowisko uznać można za ustabilizowane i znajdujące poparcie także w piśmiennictwie. Sąd Najwyższy wskazał w postanowieniu z dnia 15 grudnia 2016 r., II CSK 165/16, (nie publ.), że wraz z następstwem prawnym kolejnych przedsiębiorców energetycznych przenoszone jest na nich posiadanie mienia poprzedników, w tym infrastruktury przesyłowej. Przeniesienie posiadania służebności przez poprzednika prawnego wnioskodawcy może nastąpić *per facta concludentia*, jako zdarzenie faktyczne, a wola posiadania – zostać zaimplementowana w wystarczający sposób, żeby uznać wystąpienie tej przesłanki po stronie wnioskodawcy. Zgodnie z art. 348 k.c., statuującym instytucję *traditio longa manu*, przeniesienie posiadania może nastąpić także przez wydanie dokumentów, które umożliwiają rozporządzanie rzeczą oraz środków, które dają faktyczną władzę nad rzeczą i jest to jednoznaczne z wydaniem samej rzeczy.

Uczestniczka powołała się także na oczywistą zasadność wniesionej skargi, argumentując, iż „Sąd drugiej instancji ustalił, że przeniesienie posiadania urządzeń przesyłowych pomiędzy wnioskodawcą, a jego poprzednikiem prawnym może zostać dowodzone za pomocą następstwa prawnego pomiędzy tymi podmiotami bez konieczności udowodnienia, a ponadto Sąd drugiej instancji zastosował domniemanie faktyczne wskazane w art. 231 k.p.c., podczas gdy przepis jest dedykowany wyłącznie dla Sądu pierwszej instancji”.

Powołanie przez uczestnika przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. kłóci się konstrukcyjnie z twierdzeniem o potrzebie wykładni wszystkich przepisów wskazanych jako naruszone. Jeśli wykładnia przepisów budzi wątpliwości, to ich naruszenie nie będzie oczywiste, jeżeli natomiast przepisy rozumiane są

jednoznacznie i wskazują na jedynie możliwe rozstrzygnięcie – nieuzasadnione musi być powołanie potrzeby ich wykładni.

Skarżąca nie ma także racji twierdząc, że art. 231 k.p.c. jest dedykowany wyłącznie dla sądu pierwszej instancji. Zgodnie z art. 391 § 1 k.p.c., jeżeli nie ma szczególnych przepisów o postępowaniu przed sądem drugiej instancji, do postępowania tego stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu przed sądem pierwszej instancji. Ponadto Sąd Najwyższy wyjaśnił w postanowieniu z dnia 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 578/17, (nie publ.), że prawidłowość stosowania art. 231 k.p.c. (domniemanie faktyczne) należy do domeny ustalania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia i nie może stanowić zarzutu kasacyjnego (art. 398³ § 3 k.p.c.), a tym samym okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi do rozpoznania.

W związku z tym uznać należy, że wskazana przez skarżącą podstawa przyjęcia jej skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zachodzi. Okoliczności sprawy nie wskazują również, aby wystąpiły inne przesłanki z art. 398⁹ § 1 k.p.c., co uzasadnia odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

aj

ał